

De vergeten klimaatcrisis op Curaçao

*Gepubliceerde versie van adviesrapport
mei 2024*

In opdracht van Curaçaose Statenlid:
Gwendell Mercelina Jr. (PNP)

Gemaakt door student van de Haagse Hogeschool:
Dennis Jansen (21061327)

Voorwoord

Beste geïnteresseerde,

Met genoegen presenteer ik u het adviesrapport "De vergeten klimaatcrisis op Curaçao", dat ik heb opgesteld voor het Statenlid Gwendell Mercelina Jr. als onderdeel van mijn stageopdracht Adviseren (Beroepstaak) voor de opleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement aan de Haagse Hogeschool. Dit rapport is het resultaat van mijn inzet gedurende de periode van februari tot mei 2024.

Tijdens mijn minor Koninkrijkszaken aan de Haagse Hogeschool raakte ik steeds meer geïnteresseerd in het Caribische deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Deze groeiende interesse motiveerde mij om naast theoretische kennis ook praktijkervaring op te doen op Curaçao. Gedurende mijn stage heb ik veel geleerd over de juridische en bestuurlijke aspecten van Curaçao, evenals over het thema milieu en klimaatverandering in het Caribisch gebied.

Ik wil graag mijn oprechte dank uitspreken aan Gwendell Mercelina voor de kans om het politieke landschap van Curaçao te verkennen en voor zijn begeleiding tijdens mijn stage. Hij heeft mij betrokken bij verschillende activiteiten om de cultuur van Curaçao te ervaren, zoals Carnaval en de Sué parade. Daarnaast kreeg ik de mogelijkheid om lessen Papiaments te volgen om een basis van de taal te verwerven.

Ook wil ik graag mijn waardering uitspreken naar de mensen die ik heb geïnterviewd voor dit adviesrapport. Naast de waardevolle en gezellige gesprekken heb ik veel informatie kunnen verzamelen over het bewustzijn rondom klimaatverandering op Curaçao. Deze inzichten hebben mij geholpen een beter beeld te krijgen van de situatie op Curaçao en hoe de lokale bevolking hiertegen aankijkt.

Ik wens u veel leesplezier van mijn adviesrapport

Dennis Iryantho Jansen
mei 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Opdrachtgever.....	3
Raakvlakken tussen milieu en klimaat.....	4
Randvoorwaarden	4
Leeswijzer.....	4
Huidige situatie van klimaatverandering op Curaçao	5
Bewustzijn van klimaatverandering.....	6
Bewust zijn van de gemeenschap.....	6
Bewustwording bij de overheid	7
Bewustwording in de politiek.....	8
Mogelijke maatregelen	9
Maatregel 1: Onderhoud en herstel van dammenstelsels	9
Maatregel 2: Aanpassing van de Bouw- en Woningverordening 1935 en het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP).....	9
Maatregel 3: Aanpassing van wetgeving rondom zonne-energie	9
Maatregel 4: Oprichting van een Klimaatadaptatie en -mitigatie Commissie.....	9
Beoordelingscriteria van de maatregelen	10
Beoordelingsschema	10
Voorstel	11
Financiële consequenties	11
Conclusie	12
Literatuurlijst.....	13

Inleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling van 2024 heeft de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) het rapport 'Routekaart Klimaatstrategie Curaçao' aan de Staten voorgelegd. Deze routekaart, opgesteld door het 'Curaçao Climate Change Platform' (CCCP), bevat stappen voor het ontwikkelen van een nationale klimaatstrategie, ondersteund door ministeries, lokale bedrijven, universiteiten en NGO's. Sinds oktober 2020 promoot het energietransitie-project 'Living Lab' duurzame energie in samenwerking met de overheid, bedrijven en universiteiten, met als doel Curaçao tegen 2030 een leidende rol te geven in duurzame energie en tegen 2040 een belangrijke exporteur te worden (TNO, 2021). Een voorbeeld hiervan is het ABC Busbedrijf, waar elektrische bussen worden opgeladen met zonnepanelen op het terrein van Refineria di Kòrsou (RdK) (Solar Magazine, 2023).

Ondanks deze plannen ontbreekt politieke aandacht voor klimaatverandering. Het regeerakkoord van kabinet-Pisas II beperkt zich tot voorlichting en onderzoek zonder verdere actie. De Staten van Curaçao hebben nog nooit een debat gevoerd over de effecten van klimaatverandering. Statenlid Gwendell Mercelina noemt aandacht vragen voor klimaatverandering 'roepen in de woestijn'. Door gebrek aan informatie wordt klimaatbeleid onvoldoende gecontroleerd.'

(Zandwijk, 2023)

Opdrachtgever

Dit adviesrapport is opgesteld in opdracht van Gwendell Mercelina, Jr., Statenlid voor de Partido Nashonal di Pueblo, om advies te geven aan een Statenlid voor het inzetten van strategieën en instrumenten om effectief aan te sturen op de klimaatdoelen (SDG 13 klimaatactie), en daarmee de bewustwording over klimaatverandering binnen de Curaçaose gemeenschap te vergroten. Het doel van dit adviesrapport is om complexe informatie om te zetten naar begrijpelijke boodschappen, met als uiteindelijk streven het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering en het bevorderen van lange termijn bewustzijn, ook op politiek niveau.

Dit leidt tot de centrale vraag van dit adviesrapport:

"Hoe kan een Statenlid effectief aansturen op de klimaatdoelen en daarmee de bewustwording over klimaatverandering binnen de Curaçaose gemeenschap vergroten?"

Deelvragen:

- ❖ Hoe is de huidige bewustwording over klimaatverandering binnen de Curaçaose gemeenschap?
- ❖ Welke wetgeving en/of beleid zou aangepast moeten worden voor klimaatadaptatie en -mitigatie?

Raakvlakken tussen milieu en klimaat

Klimaat verwijst naar de gemiddelde weersomstandigheden in een gebied over een langere periode (10 tot 30 jaar). Klimaat en milieu zijn nauw verbonden, waarbij klimaat een onderdeel is van het milieu, dat breder is en ook grond, lucht, water, planten, dieren en mensen omvat. Bijvoorbeeld, de uitstoot van een auto op fossiele brandstof beïnvloedt zowel het klimaat door CO₂-uitstoot als het milieu door luchtvervuiling en geluidsoverlast.

Randvoorwaarden

Voor dit adviesrapport is in overeenstemming met de opdrachtgever een lijst met randvoorwaarden vastgesteld. Deze randvoorwaarden zullen richting geven aan het onderzoek.

- Het onderzoek dient gebaseerd te zijn op betrouwbare en actuele bronnen, zoals officiële rapporten, nieuwsberichten en interviews.
- Het onderzoek moet worden uitgevoerd binnen de afgesproken tijd en er moeten regelmatig overleggen zijn tussen opdrachtgever en de student om de voortgang te bespreken.
- Het onderzoek dient uitvoerbaar te zijn voor de opdrachtgever.
- Het adviesrapport moet concrete aanbevelingen bevatten die praktisch en haalbaar zijn voor de Statenlid.
- Er moet een duidelijke en begrijpelijke samenvatting worden opgenomen in het adviesrapport, zodat de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen gemakkelijk toegankelijk zijn voor een breed publiek.

Leeswijzer

Hoofdstuk "Huidige situatie" beschrijft de huidige situatie van klimaatverandering op Curaçao. Hoofdstuk "Bewustzijn van klimaatverandering" beschrijft de bewustwording van de gemeenschap, overheid en politiek. Hoofdstuk "Mogelijke maatregelen" bespreekt en toetst verschillende maatregelen. Hoofdstuk "Voorstel" presenteert de beste maatregel(en), inclusief financiële consequenties. In "Conclusie" wordt de centrale vraag beantwoord.

Huidige situatie van klimaatverandering op Curaçao

Het rapport van het Intergovernmental Panel on Climate Change over de klimaatverandering voor het Caribisch gebied uit 2014 geeft alarmerende en suggestieve beschrijvingen van de veranderingen die de eilanden van het Caribisch gebied de komende eeuw zullen ondergaan met betrekking tot het klimaat. In het rapport wordt beschreven dat de luchttemperatuur in het Caribisch gebied naar verwachting met 1,4 graden Celsius zal stijgen, wat gepaard gaat met een afname van de neerslag met 5 tot 6%, een toename van extreme weersomstandigheden, een toename van de orkaanintensiteit en een stijging van de zeespiegel met 0,5 tot 0,6 meter (CDKN, 2014). In het rapport van het National Report of Curaçao blijkt uit onderzoek van de Curaçao Meteorologische Dienst (hierna; Meteo) dat het eiland de afgelopen decennia steeds meer warme dagen heeft gekend en minder koude nachten heeft gehad (Ministerie GMN, 2014). Daarnaast in het interview met Meteo, gaven zij aan dat toename van de intensiteit van neerslag toegenomen is met 10mm per uur naar 25/30 mm per uur. Ook dat de hoge temperaturen al vanaf april beginnen in plaats van juni. Dit blijkt ook uit recent onderzoek van Timo Kelder van de Nederlandse stichting Climate Adaptation Services, waarin wordt beschreven dat na 2050 de zeespiegel sneller zal stijgen, waardoor stukken land rond het havengebied kunnen overstromen (Antilliaans Dagblad, 2022).

2050	
Dec - Feb	27 + 1.9°C
Mar - May	28 + 2°C
Jun - Aug	29 + 2°C
Sep - Nov	29 + 2.1°C

(Kelder, 2022)

(Vermeij, 2024)

De laatste jaren zijn de voorspelde weeromstandigheden voelbaar op Curaçao. Uit een interview met Carmabi blijkt dat het grootste risico het koraalrif betreft. Door de stijging van de zee-temperatuur treedt er koraalverbleking op, wat het kostbare ecosysteem aantast. Er wordt gevreesd dat, als het zo doorgaat, Curaçao in dezelfde situatie zal belanden als Australië, waar 90% van de koralen verbleekt is.

In een interview met Amigu di Tera wordt gesproken over het stijgende zoute zeewater dat de bodem van het land indringt, waardoor het grondwater verzilt. Dit gaat ten koste van de landbouw en het groen. Dit heeft ook te maken met droogte, hogere temperaturen en erosie tijdens zware regenval. Door te weinig grondwater hebben de dieren ook een tekort aan water. Hierdoor ziet men ook vaker leguanen op de weg lopen op zoek naar water.

Bewustzijn van klimaatverandering

In de volgende deelhoofdstukken wordt beschreven over bewustzijn van klimaatverandering binnen de gemeenschap, de Curaçaose overheid en de politiek.

Bewustzijn van de gemeenschap

Uit interviews blijkt dat het thema klimaatverandering voor de gemiddelde bevolking als een 'ver van mijn bed show' wordt beschouwd. Volgens het rapport van de Sociaal Economische Raad (SER) over de verhoging van het minimumloon leven 16.872 huishoudens op Curaçao onder de armoedegrens, terwijl meer dan 45.000 inwoners in armoede leven. In totaal leeft 31,3% van de 148.925 inwoners in armoede, waarbij niet-gedocumenteerde vreemdelingen niet zijn meegerekend (SER, 2023). Hierdoor kan een deel van de mensen in deze gemeenschap zich niet bezighouden met het klimaatthema omdat ze meer bezig zijn met overleven. Bovendien is de informatie te complex om over te brengen.

Toch hebben mensen de laatste jaren ook de veranderingen in het klimaat gevoeld. Vorig jaar, in 2023, heeft de overheid maatregelen genomen om schoolroosters te verkorten vanwege de extreme hitte. Klaslokalen worden zo warm dat lesgeven voor docenten en leerlingen ondraaglijk wordt (Drayer, 2023).

Daarnaast waren er in 2022 hevige regenbuien die leidden tot overstromingen. Hierdoor moest zelfs de defensie worden ingezet om hulp te verlenen (Van Dam, & Samsom, 2022).

Daarnaast heeft er recentelijk een hevige regenval plaatsgevonden in Bandabou, waarbij ongeveer 310 mm regen in slechts enkele uren viel. Hierdoor stonden hele wijken onder water, zijn stranden vernield en auto's weggespoeld. Ook is het natuurpark 'Hofi Mango' verwoest (Antilliaans Dagblad, 2024).

(Van Aalst, 2024)

(Curacao Cleanup, 2024)

Vanuit de gemeenschap wordt er meer milieubewustzijn getoond. Uit een interview met Federashon Otrobanda blijkt dat zij steeds meer schoonmaakacties organiseren in hun wijken en lesgeven aan jongeren over het milieu om te proberen de volgende generatie bewuster te maken. Daarnaast verspreiden zij informatie van Selikor, waarbij bewoners tot 1.999 kilo afval gratis kunnen storten op de vuilnisbelt. Een andere organisatie die schoonmaakacties uitvoert, is Kunukuman, die elke zondag met een groep enthousiastelingen verschillende plekken schoonmaakt. Ook de Greenkidz Foundation geeft diverse lesprogramma's over milieu en klimaat.

Naast deze organisaties is er ook vereniging Amigu di Tera, die zich al 30 jaar inzet voor natuur en milieu. 15 jaar geleden heeft de vereniging 4 jongerenleden geselecteerd die met Robert Swan mee mochten, deze persoon organiseerde reizen naar Antarctica om de gevaren van klimaatverandering te laten zien. Bij terugkeer hebben deze 4 jongeren een oude bus omgetoverd tot 'The Green Bus' met als doel bewoners bewust te maken van hun omgeving en om energie te besparen.

(Doggen, 2009)

Ook Carmabi, een wetenschappelijk marine biologisch instituut, richt zich op het onderzoek en beheer van de biodiversiteit van Curaçao. Naast onderzoek beheren zij 5 natuurparken en bieden zij milieuonderwijs aan.

Bewustwording bij de overheid

De Curaçaose overheid heeft de laatste jaren stappen gezet met het ontwikkelen van meerdere langetermijnvisies en beleidsstukken, echter is er nog geen nationaal klimaatplan. Wel is er sinds 2021 een klimaatplatform genaamd CCCP opgericht. In dit platform zijn verschillende organisaties en overheden aangesloten om een klimaatstrategie op te stellen en kennis uit te wisselen. In de afgelopen vijf jaar zijn er twee sessies gehouden bij de Centrale Bank, waarbij een routekaart is opgesteld om de uiteindelijke klimaatstrategie te ontwikkelen. Hierbij zullen vooral de drie aspecten - impact, mitigatie en adaptatie - aan bod komen. Ook worden ondersteunende programma's zoals capaciteitsopbouw, bewustwording en trajecten voor kinderen en jongeren benadrukt. Het bewustwordingstraject 'Kambio Klimatiko den bo bario' is al begonnen met verschillende wijkbijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten wordt informatie verstrekt over klimaatverandering, hoe dit wordt gemeten en wat de impact voor de toekomst is. Echter kan geconstateerd worden dat er vooral informatie wordt verzonden en er weinig actie wordt ondernomen. Bovendien worden deze bijeenkomsten voornamelijk door ouderen bezocht en niet door jongeren.

(Centrale bank, 2022)

Naast dit platform heeft het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (hierna: GMN) twee jaar geleden een grote bewustwordingscampagne genaamd 'Jaar van de Schoonmaak' gehouden om te voorkomen dat het eiland opnieuw vervuild raakt. Echter is er na dat jaar niet meer verder gegaan, waardoor het effect minimaal is. Daarnaast is het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) bezig met E-mobility, waarbij er samenwerking is met een Nederlands bedrijf om elektrische bussen te leveren. Deze worden dan bekostigd door Nederlandse fondsen zoals het Nationaal Groeifonds en SDE++.

Naast dit platform heeft het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (hierna: GMN) twee jaar geleden een grote bewustwordingscampagne genaamd 'Jaar van de Schoonmaak' gehouden om te voorkomen dat het eiland opnieuw vervuild raakt. Echter is er na dat jaar niet meer verder gegaan, waardoor het effect minimaal is. Daarnaast is het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) bezig met E-mobility, waarbij er samenwerking is met een Nederlands bedrijf om elektrische bussen te leveren. Deze worden dan bekostigd door Nederlandse fondsen zoals het Nationaal Groeifonds en SDE++.

Bewustwording in de politiek

Ondanks enkele positieve ontwikkelingen, zoals de recente aanneming van de plasticwet 'Lei di Plèstik', blijft klimaatverandering een onderwerp dat nog geen prominente plek heeft veroverd op de politieke agenda van Curaçao. Hoewel deze wet bijdraagt aan het verminderen van vervuiling en het verbeteren van de biodiversiteit, blijven er nog kwetsbare aspecten onbesproken, zoals het bouwen aan de kustlijn zonder rekening te houden met de verwachte stijging van de zeespiegel over 30 jaar, en tegenstrijdige praktijken zoals het kappen van mangroven voor de bouw van nieuwe hotels. Dit illustreert de uitdagingen bij het bevorderen van bewustwording en actie in de politiek met betrekking tot klimaatverandering.

(Parlamento di Korsou, 2024)

Een voorbeeld hiervan is het verzoek in 2017 om een tijdelijke commissie "Klimaatverandering en Energie" in te stellen, dat tot op heden niet is gerealiseerd. Ook het verzoek in 2021 om een Statenvergadering over klimaatverandering te organiseren, waarbij belangrijke ministers aanwezig zouden zijn, heeft geen gehoor gevonden.

Mogelijke maatregelen

In dit hoofdstuk worden diverse maatregelen besproken die Statenleden kunnen nemen voor klimaatadaptatie en -mitigatie. Elke voorgestelde maatregel wordt zorgvuldig getoetst aan verschillende criteria, waaronder rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid. Het doel is om een voorstel te formuleren waarmee Statenleden effectief kunnen sturen op klimaatbewustzijn binnen de Curaçaose gemeenschap.

Maatregel 1: Onderhoud en herstel van dammenstelsels

De oude dammen in afwateringsgebieden hebben historisch gezien gediend om regenwater tegen te houden en het te laten infiltreren in de bodem. Door gebrek aan onderhoud en aanpassen op de huidige infrastructuur zijn ze echter niet meer bestand tegen hevige regenbuien. Het herstellen van deze dammen en het aanpassen ervan aan de huidige infrastructuur kan de impact van klimaatverandering verminderen. Statenleden kunnen via een motie of amendement budget vrijmaken voor het onderhoud en herstel van deze dammen.

Maatregel 2: Aanpassing van de Bouw- en Woningverordening 1935 en het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP)

Het bouwen in afwateringsgebieden heeft geleid tot overbelasting van sommige dammen. Het is noodzakelijk om de Bouw- en Woningverordening 1935 en het EOP aan te passen, zodat bouwplannen verplicht worden om klimaatbestendig te zijn, met extra criteria voor bijvoorbeeld laaggelegen gebieden. Statenleden kunnen deze aanpassingen initiëren door middel van wetsvoorstellen en invloed uitoefenen op het beleid rondom bouwplannen.

Maatregel 3: Aanpassing van wetgeving rondom zonne-energie

Het stimuleren van investeringen in duurzame energie, zoals zonne-energie, is essentieel voor de energietransitie. Statenleden kunnen voorstellen doen om de wetgeving rondom zonne-energie aan te passen, bijvoorbeeld door herziening van de Landsverordening Elektriciteitsconcessies uit 1963. Door deze aanpassingen kunnen particulieren en bedrijven worden gestimuleerd om te investeren in zonne-energie.

Maatregel 4: Oprichting van een Klimaatadaptatie en -mitigatie Commissie

Een tijdelijke commissie kan worden opgericht binnen de Staten om voorstellen en plannen voor klimaatadaptatie en -mitigatie te controleren en zelf initiatieven te nemen. Deze commissie kan ook informatie vergaren via werkbezoeken en gesprekken met relevante instituten en organisaties. Statenleden kunnen deze commissie instellen volgens Artikel 46 van het Reglement van Orde. Zo'n commissie kan een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van bewustwording en het ontwikkelen van effectief beleid op het gebied van klimaatverandering.

Beoordelingscriteria van de maatregelen

In dit deel worden de criteria weergegeven waaraan de vier maatregelen worden getoetst.

Rechtmatigheid: Alle voorgestelde maatregelen zijn in lijn met het bestaande juridische kader en maken gebruik van de bestaande bevoegdheden van Statenleden, zoals het indienen van moties en amendementen.

Doeltreffendheid (effectiviteit): Hoewel alle maatregelen gericht zijn op het aansturen van klimaatadaptatie en -mitigatie, biedt maatregel 2 de meest veelomvattende aanpak. Door het invoeren van verplichte klimaatbestendige bouw- en bestemmingsvoorschriften kan deze maatregel niet alleen de fysieke infrastructuur versterken, maar ook het bewustzijn over klimaatverandering vergroten. Maatregel 4 heeft ook het potentieel om zeer effectief te zijn door zijn gestructureerde focus op klimaatbewustzijn binnen de gemeenschap.

Doelmatigheid (efficiëntie): Hoewel alle maatregelen doelmatig zijn, kunnen sommige een breder scala aan voordelen bieden dan andere. Maatregel 4 kan bijzonder doelmatig zijn vanwege de focus op klimaatadaptatie en -mitigatie, terwijl maatregel 2 een meer lange termijn impact heeft op de bebouwde omgeving en infrastructuur.

Uitvoerbaarheid: De politieke gevoeligheid van de maatregelen kan de uitvoering bemoeilijken. Maatregel 1 is het meest direct uitvoerbaar, terwijl maatregel 2 enigszins complexer zijn vanwege de betrokkenheid van verschillende belanghebbenden. Het is belangrijk om bij het uitvoeren van maatregel 3 rekening te houden met de haalbaarheid voor alle bevolkingsgroepen, zodat de transitie naar duurzame energie inclusief is.

Beoordelingsschema

Maatregelen	Rechtmatigheid	Doeltreffendheid	Doelmatigheid	Uitvoerbaarheid
Onderhoud en herstel van dammenstelsel	++	+	+	+
Aanpassen van Bouw- en Woningverordening 1935 en Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP)	++	++	+	-/+
Aanpassen van wetgeving rondom zonne-energie	+	+	+	+
Initiatief voor Klimaatadaptatie en -mitigatie Commissie	++	++	++	+

Beoordelingsschema aan de hand van verschillende criteria. Aangeduid met ++ (hoge mate van criterium) t/m – (lage mate van criterium)

Voorstel

Op basis van de beoordeling van de diverse criteria komt naar voren dat maatregel 1, 3 en 4 de meest geschikte keuzes zijn. Maatregel 2, vanwege het complexe en langdurige proces, vormt een uitdaging.

Om direct actie te ondernemen, wordt voorgesteld om op korte termijn een tijdelijke commissie "Klimaatadaptatie, mitigatie en waterbeheer" in te stellen. Volgens artikel 46 van het Reglement van Orde dient een nauwkeurig instellingsbesluit te worden opgesteld. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van de commissie:

De commissie zal zich richten op onderwerpen gerelateerd aan klimaatadaptatie en -mitigatie, met bijzondere aandacht voor de impact van klimaatverandering op Curaçaoënaars. De commissie zal het CCCP volgen voor de ontwikkeling van de klimaatstrategie en de implementatie van het TNO-project Living Lab en het beleidsplan 'De toekomst van Water'. Door werkbezoeken aan relevante instituten en organisaties kan de commissie zelf kennis vergaren en voorstellen ontwikkelen ter bevordering van klimaatbewustzijn. Dit omvat onder andere het waarschuwen van bewoners in risicogebieden en het informeren van mensen met diabetes over de impact van klimaatverandering op hun medicatie.

In het kort, de aandachtspunten van de commissie omvatten:

- CCCP
- TNO-project Living Lab
- Curaçao SDG Roadmap
- De Toekomst van Water
- National Energy Policy

De activiteiten van de commissie zullen bestaan uit:

- Monitoren en evalueren van de voortgang van de aandachtspunten
- Actieve betrokkenheid bij bijeenkomsten van het CCCP
- Kennis vergaren door werkbezoeken en relevante informatie verzamelen
- Behandelen en ontwikkelen van voorstellen
- Rapporteren aan de Staten en de Curaçaoose gemeenschap over de voortgang
- Deelnemen aan internationale klimaatvergaderingen

Door het opzetten van de commissie kunnen ook maatregel 1 en 3 besproken worden, aangezien deze te maken hebben met klimaatadaptatie en -mitigatie.

Financiële consequenties

Het exacte budget voor de commissie kan nog niet worden vastgesteld vanwege verschillende aspecten, zoals werkbezoeken en voorstelontwikkeling. De Staten van Curaçao dienen een passend budget in te dienen binnen de Statenbegroting, rekening houdend met personeelskosten, vergaderfaciliteiten, communicatiekanalen en externe ondersteuning.

Conclusie

Het adviesrapport toont aan dat Curaçao voor aanzienlijke uitdagingen staat als gevolg van klimaatverandering, waaronder stijgende temperaturen, verminderde neerslag, toegenomen extreme weersomstandigheden, koraalverbleking en verzilting van het grondwater.

Ondertussen houden maatschappelijke organisaties schoonmaakacties en organiseren lesprogramma's. Hoewel de overheid allerlei langetermijnvisies en beleidsstukken ontwikkelt om klimaatadaptatie, mitigatie en bewustzijn te vergroten, ontbreekt het nog steeds aan politieke daadkracht op het gebied van klimaatverandering. Dit gebrek aan aandacht is zichtbaar in het ontbreken van een constructief klimaatdebat in de Staten en minimale actieplannen in het regeerakkoord van kabinet-Pisas II.

Het rapport benadrukt de noodzaak voor Statenleden, in het bijzonder opdrachtgever Gwendell Mercelina Jr., om proactief klimaatadaptatie en -mitigatie te stimuleren. Vier concrete maatregelen worden voorgesteld:

1. Onderhoud en herstel van dammenstelsels:

Door het herstel van historische dammen en het aanpassen aan de huidige leefomgeving, kan erosie worden tegengegaan en kan het grondwaterpeil worden verbeterd, wat ten goede komt aan landbouw, waterbeheer en het behoud van de biodiversiteit.

2. Aanpassing van de Bouw- en Woningverordening en het Eilandelijk Ontwikkelingsplan:

Door de Bouw- en Woningverordening 1935 en het Eilandelijk Ontwikkelingsplan aan te passen, kan ervoor gezorgd worden dat bouwprojecten klimaatbestendig worden. Dit omvat criteria voor het bouwen in laaggelegen gebieden en het verplicht installeren van duurzame infrastructuren zoals zonnepanelen, infiltrerende bestrating of regentonnen.

3. Hervorming van wetgeving rondom zonne-energie:

Dit moet de investeringen in duurzame energie aantrekkelijker maken door gunstigere voorwaarden en terugleververgoedingen, waardoor zowel particulieren als bedrijven gestimuleerd worden om in zonne-energie te investeren, wat uiteindelijk ook de energietransitie bevordert.

4. Instellen van een tijdelijke commissie binnen de Staten:

Deze commissie kan toezicht houden op de uitvoering van klimaatbeleid, voorstellen ontwikkelen, zelf kennis vergaren en ook het klimaatbewustzijn vergroten in de gemeenschap.

Hoewel de maatregelen binnen het huidige juridische kader passen en effectief zijn in het bevorderen van klimaatadaptatie en -mitigatie, blijft politieke betrokkenheid cruciaal. Het Statenlid kan deze maatregelen aansturen door gebruik te maken van moties, amendementen en wetgevingsvoorstellen. Door een combinatie van maatregelen kunnen de Statenleden meer aansturen op de klimaatdoelen van SDG 13. Hierdoor kan Curaçao de negatieve impact van klimaatverandering beperken en de weerbaarheid van zowel de gemeenschap als het milieu vergroten.

Ook wordt de centrale vraag beantwoord, namelijk:

"Hoe kan een Statenlid effectief aansturen op de klimaatdoelen, en daarmee de bewustwording over klimaatverandering binnen de Curaçaose gemeenschap vergroten?"

Literatuurlijst

- Antilliaans Dagblad. (2022, 14 november). Curacao wordt warmer. Geraadpleegd op 14 maart 2023, van <https://antilliaansdagblad.com/curacao/26656-curacao-wordt-warmer>
- Antilliaans Dagblad. (2024, 5 mei). Natuurgeweld treft Bandabou. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://antilliaansdagblad.com/nieuws-menu/29388-natuurgeweld-treft-bandabou>
- Van Aalst, M. (2024, 4 mei). Facebook. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://www.facebook.com/max.v.aalst/>
- Curacao Cleanup. (2024, 18 mei) facebook. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://www.facebook.com/photo/?fbid=826536942844726&set=pcb.826546256177128>
- Drayer, D. (2023, 6 mei). Extreme hitte Curacao, scholen sluiten 's middags. Geraadpleegd op 18 maart 2024, van <https://curacao.nu/extreme-hitte-curacao-scholen-sluiten-s-middags/>
- Dietz, S. (2017, 28 juni). Wat is het verschil tussen milieu en klimaat?. Geraadpleegd op 9 april 2024, van <https://www.hier.nu/klimaatverandering/wat-is-het-verschil-tussen-milieu-en-klimaat#:~:text=Maar%20wat%20is%20nu%20precies,van%20de%20laatste%2030%20jaar.>
- Van Dam, O. & Samsom, J. (2022, 23 september). Tropische golf zorg voor overstromingen op Curacao. Geraadpleegd op 18 maart 2024, van <https://caribischnetwerk.ntr.nl/2022/09/23/tropische-golf-zorgt-voor-overstromingen-op-curacao/>
- Doggen, A. (2009, 26 november). Koken, leren en slapen op zonne-energie. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://www.versgeperst.com/lifestyle/7142/koken-leren-en-slapen-op-zonne-energie.html>
- CDKN. (2014, 20 augustus). What's in it for Small Island Developing States?. Geraadpleegd op 14 maart 2024, van https://cdkn.org/sites/default/files/files/IPCC-AR5-Whats-in-it-for-SIDS_WEB.pdf
- Centrale bank. (2022, 12 mei). Facebook. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://www.facebook.com/cbcscur/photos/a.875779513155426/1135924157140959/?type=3>
- Kelder, T. (2022, 9 december). Climate Risk Assessment Curaçao Ports Authority. Geraadpleegd op 28 mei 2024, van http://curports.com/wp-content/uploads/2023/01/Climate-Risk-Assessment-Curacao-Ports-Authority-Roadmap-report_091222.pdf
- Ministerie GMN. (2014, juni). National Report Curacao. Geraadpleegd op 13 maart 2024, van [https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1114599National%20Report%20Curacao%202014%20Sustainable%20Development%20FINAL%20\(July%202014\).pdf](https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1114599National%20Report%20Curacao%202014%20Sustainable%20Development%20FINAL%20(July%202014).pdf)
- Parlamento di Kòrsou. (2022, 8 november). Rappelering brief van 18 november 2021 met verzoek om een centrale commissievergadering inzake COP26 en effecten van klimaatverandering. Geraadpleegd op 20 mei 2024, van https://www.parlamento.cw/dokumentonan?language_content_entity=en
- Parlamento di Kòrsou. (2017, 20 januari). verzoek PAR-fractie om een tijdelijke commissie Klimaatverandering en Energie in te stellen conform artikel 46 van het Reglement van Orde. Geraadpleegd op 20 mei 2024, van stokker
- TNO. (2021, 14 januari). Living Lab: verduurzaming van de economie op Curaçao. Geraadpleegd op 28 januari 2024, van <https://www.tno.nl/nl/newsroom/2021/01/living-lab-verduurzamen-economie-curacao/>
- SER. (2023, 22 december). Landsverordening minimumlonen. Geraadpleegd op 26 april 2024, van <https://ser.cw/wp-content/uploads/sites/280/2023/12/127-2023-SER.pdf>
- Solarmagazine. (2020, 26 juni). Zonnepanelen verkopen op Curaçao: 'Het vertrouwen is ernstig geschaad door een zwalkende overheid'. Geraadpleegd op 14 mei 2024, van <https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i21741/zonnepanelen-verkopen-op-curacao-het-vertrouwen-is-ernstig-geschaad-door-een-zwalkende-overheid>

Solarmagazine. (2023, 26 juli). Curacao bouwt nieuw zonnepark voor elektrische bussen.

Geraadpleegd op 28 januari 2024, van <https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/i34898/curacao-bouwt-nieuw-zonnepark-voor-elektrische-bussen>

Zandwijk, M. (2023, 17 mei) Curaçao pioniert met elektrische bussen op zonne-energie.

Geraadpleegd op 28 mei 2024, van <https://curacao.nu/curacao-pioniert-met-elektrische-bussen-op-zonne-energie/>